

OMNIBUS 2009

25.03.2009

KOS – klasa I gimnazjum

Czas trwania konkursu: 45 minut

Witamy Cię. Otrzymujesz od nas 104 punkty – tyle ile masz decyzji do podjęcia. Za każdą poprawną odpowiedź dopisujemy Ci jeszcze 1 punkt, za błędną zabieramy dany punkt. Gdy nie odpowiadasz, zachowujesz podarowany punkt. Pamiętaj, że każda z odpowiedzi A, B, C, D może być fałszywa lub prawdziwa. **W czasie konkursu nie wolno używać słowników, notatek, podręczników itp.**

*Życzymy przyjemnej pracy. POWODZENIA!*Tomasz Walat *Splukani po Potopie***W zbrojowni na Zamku Królewskim w Sztokholmie otwarto wystawę „Łupy wojenne”. Znaczną część eksponatów stanowią przedmioty zrabowane w Polsce w latach Potopu i wcześniej.**

Ekspонатem, który zwraca uwagę natychmiast po wejściu na wystawę, są tabele astronomiczne sporządzone ręką Mikołaja Kopernika podczas jego studiów w Krakowie. Szwedzi wywieźli je z Fromborka. Prawdziwym polskim sezamem jest jednak trzecia sala ekspozycji. Czego tam nie ma! Królewskie zbroje polskich Wazów, marmurowa rzeźba Jana Kazimierza, hełmy i miecze husarii z polskimi transkrypcjami, chorągwie i proporce ze znakami Orła i Pogoni, (...)

Rzeczpospolita Obojga Narodów „musiała zapłacić wysoką cenę za silną politykę ekspansywną Szwecji. I była to nie tylko polityczna cena. Może być ona również wyrażona olbrzymią liczbą przedmiotów sztuki, które szwedzcy żołnierze wywieźli z ziem polskich” – pisze w katalogu sztokholmskiej wystawy dyrektor Zamku Królewskiego w Warszawie Andrzej Rottermund.

(Polityka nr 2, 12 stycznia 2008)

1. W powyższym tekście:

- A) można znaleźć narratora
C) autor używa cytatu

- B) narracja prowadzona jest z perspektywy uczestnika wydarzeń
D) pojawia się wyliczenie

2. Tekst powyższy:

- A) można nazwać utworem literackim
C) nosi pewne cechy sprawozdania

- B) jest artykułem
D) jest pisany prozą

3. Autor w swojej wypowiedzi:

- A) odwołuje się do historii
C) opatruje prezentowane fakty komentarzami

- B) wyraża emocje
D) unika ocen i komentarzy

4. Z powyższego tekstu wynika, że autor:

- A) widział omawianą wystawę
C) jest wzburzony faktem organizacji takiej wystawy

- B) jest współorganizatorem wystawy
D) uważa wystawę za niezwykle atrakcyjną

5. Pojęciem niepasującym do powyższego tekstu jest wyraz:

- A) fikcja   B) fabuła   C) akcja   D) puenta

6. Tytuł powyższego tekstu:

- A) odwołuje się do wydarzeń z XVI w.
C) ma związek z historią przedstawioną w Biblii
D) odnosi się do wydarzenia, w wyniku którego Polska na trwałe utraciła niepodległość

- B) wprowadza inną nazwę wojny trzydziestoletniej

7. Z powyższego tekstu można wywnioskować, że:

- A) Szwecja w przeszłości prowadziła liczne wojny
C) wojny polsko- szwedzkie wyniszczyły oba kraje
D) powinniśmy zażądać od rządu szwedzkiego zwrotu naszych dóbr kultury

- B) dawniej Polska była głównym wrogiem Szwecji

8. Użyty w tekście termin *Rzeczpospolita Obojga Narodów*:

- A) oznacza związek Polski ze Szwecją
C) oznacza związek Polski z Litwą

- B) powstał w wyniku wstąpienia na polski tron dynastii Wazów
D) stanowi zwyczajową nazwę Królestwa Polskiego

9. Odbiorca powyższego tekstu:

- A) nie musi być specjalistą w omawianej dziedzinie
B) nie musi odwiedzić omawianej wystawy, żeby w pełni zrozumieć sens wypowiedzi autora
C) jest osobą, do której autor zwraca się bezpośrednio
D) informacje o wystawie prawdopodobnie zdobędzie właśnie z tej publikacji

10. Tekst powyższy:

- A) charakteryzuje się rzeczowością
C) nie został napisany w stylu ściśle naukowym

- B) zawiera elementy języka potocznego
D) w całości utrzymany jest w stylu potocznej wypowiedzi

11. W opinii autora:

- A) Szwecja jest w posiadaniu wielkich skarbów naszej kultury
- B) porażająca jest zarówno wartość eksponatów, jak i ich liczba
- C) niektóre z eksponatów są *białymi krukami*
- D) największe zaskoczenie może spotkać zwiedzającego Polaka po przejściu dwóch pierwszych sal

12. Prawdziwą informacją jest stwierdzenie:

- A) Szwecja stanowi absolutny wyjątek jeśli chodzi o zawłaszczenie polskich dóbr kultury
- B) Mikołaj Kopernik już czasie studiów wykazywał zainteresowanie astronomią
- C) Polscy naukowcy z oburzeniem przyjęli fakt zorganizowania takiej wystawy
- D) Szwedzi wywieźli tablice astronomiczne, które Mikołaj Kopernik wykonał własnoręcznie we Fromborku

13. Wypowiedź Andrzeja Rotermunda:

- A) ma bardzo emocjonalny charakter
- B) jest protestem
- C) świadczy o udziale Polaków w przygotowaniu wystawy
- D) stanowi komentarz do wystawy

14. Nie jest prawdą informacja, że:

- A) zdaniem piszącego najcenniejsze eksponaty zgromadzono na początku ekspozycji
- B) na wystawie wyeksponowano szczególnie dzieła sztuki
- C) większość eksponatów to bezwartościowe militaria
- D) organizatorzy mieli wyraźny kłopot z oszacowaniem wartości poszczególnych przedmiotów

15. Zgodnie z opinią wyrażoną w tekście:

- A) Polska poniosła wyłącznie straty w dziedzinie kultury
- B) Polska musiała zapłacić wysoką cenę polityczną za ekspansywną politykę Szwecji
- C) Polska została w przeszłości obrabowana z dóbr kultury
- D) bierność władców polskich czyniła Polskę łatwym łupem dla Szwecji

16. Poprawnym określeniem, oznaczającym *wysoka cena* jest związek wyrazów:

- A) słono płacić
- B) bająnskie kwoty
- C) płacić jak za zboże
- D) bająnskie sumy

17. Określenie *polski sezam*:

- A) należy poprawnie zrozumieć jako nazwę budowli, w której można się zagubić
- B) ma charakter metaforyczny
- C) pochodzi z Biblii
- D) oznacza przenośnie skarbiec i pochodzi z mitologii greckiej

18. Wyraz *sporządzone* można w powyższym tekście zastąpić słowem:

- A) uczynione
- B) poczynione
- C) zrobione
- D) wykonane

19. Tablice astronomiczne Mikołaja Kopernika, o których mowa w powyższym tekście, można nazwać:

- A) autografem
- B) rękopisem
- C) autoportretem
- D) przedrukiem

20. W ostatnim zdaniu powyższego tekstu:

- A) wszystkie czasowniki mają formę czasu przeszłego
- B) występuje jeden zaimek
- C) występują mniej niż cztery przymiotki
- D) nie ma przymiotników

21. Tyle samo głosek co liter jest w wyrazie:

- A) husarii
- B) tam
- C) eksponatem
- D) miecze

22. W zdaniu *Szwedzi wywieźli je z Fromborka*:

- A) nie ma dopełnienia
- B) podmiotem jest wyraz *Szwedzi*
- C) występuje okolicznik
- D) jest przydawka

23. Wyrazem zapożyczonym jest słowo:

- A) ekspozycja
- B) eksponat
- C) transkrypcja
- D) katalog

24. Rzeczownikiem w bierniku jest wyraz:

- A) uwagę
- B) ziem
- C) olbrzymią
- D) transkrypcjami

25. Wyrazem trzysylabowym jest słowo:

- A) natychmiast
- B) marmurowa
- C) znakami
- D) chorągwie

26. Na drugą sylabę od końca akcent przypada w wyrazie:

- A) wywieźli
- B) sporządzone
- C) hełmy
- D) polskimi